En allt piggare 80-åring skapar allt större fonder för unga forskare

Efter 30 år som ordförande i Svenska sällskapet för medicinsk forskning drar sig nu professor Börje Uvnäs tillbaka.

Vid sällskapets 80-årsjubileum förra veckan berättade han att sällskapet under senare år fått allt mer vind i seglen och att det idag är vitalare än någonsin.

Sällskapets mål är att samla in och dela ut medel till unga forskare. Medlen kanaliseras via sällskapets vetenskapliga nämnd, som består av framstående forskare från samtliga medicinska fakulteter i vårt land.

Länge var tillgången på medel relativt liten. Men de senaste tjugo åren har insamlingsverksamheten varit mycket lyckosam och sällskapet har nu flera hundra miljoner kronor i sina fonder.

»Vi kan inte dansa med de stora elefanterna»

I sitt jubileumstal gav Börje Uvnäs en historisk tillbakablick på sällskapets verksamhet. Han underströk att mycket är sig likt från sällskapets tidiga år:

– Det är nu som då oerhört svårt för unga forskare att finansiera sin verksamhet.

Han gjorde en del reflexioner och konstaterade att det under årens lopp tillkommit en del statliga och andra organisationer av olika slag som stöder forskningen.

– Då kan man ju undra om vår organisation verkligen behövs. Vi kan ju inte dansa med de stora elefanterna utan vi är ganska små i förhållande till Forskningsrådet, Cancerfonden och andra.

Men visst behövs vi hävdade han med emfas och konstaterade att det finns ett sug efter unga begåvade forskare. Det gäller dels från läkemedelsindustrin och dels från utlandet, inte minst från amerikanska universitet och industrier som nu bjuder över varandra när det gäller att suga till sig yngre forskare.

– Det medför att vi står inför ett problem med risk för utarmning av den akademiska forskningen i Sverige. Behovet av nyrekrytering till den medicinska forskningen är idag minst lika stort som för 80 år sedan och därför har ett sällskap som vårt en viktig roll att spela, menade han.

Svenska sällskapet för medicinsk forskning har idag en mycket lång anslagslista över unga forskare, varav en del försörjs på heltid.

Det har särskilda fonder öppna för bland annat andningsorganens sjukdomar, barnsjukdomar, reumatism, tumörsjukdomar, åldersrelaterade sjukdomar med flera.

Börje Uvnäs efterträds på posten som ordförande av Sten Orrenius, professor vid toxikologiska institutionen vid Karolinska institutet.

Tom Ahlgren

FOTO: ANDERS NORDERMAN

Drottning Silvia är sällskapets beskyddare och deltog vid 80-årsjubileet där hon bland annat pratade med den avgående ordföranden Börje Uvnäs.

Hur ska vården se ut i framtiden?

Stipendier för idérika läkare

Hur ska läkarnas ledarskap utformas? Hur ska framtidens sjukvård se ut?

Stockholms läkarförening söker svar, eller delsvar, på frågorna och har därför utlyst stipendier för idérika läkare.

– Tanken är att läkare som kan formulera intressanta och gärna okonventionella synpunkter kring dessa frågor ska kunna söka stipendierna, berättar professor Nils Sjöstrand, som tillsammans med föreningens ordförande Björn Meder är en av initiativtagarna till stipendierna.

Unga läkare intressantast

Björn Meder betonar att föreningen är mycket mån om att få med inte bara äldre, erfarna läkare och säger:

– Själv ser jag gärna att de unga läkarna formulerar sina alternativa förslag och idéer. Framtiden ligger ju i första hand i deras händer. Kravet på att hitta lösningar och alternativ borde kunna upplevas särskilt tydligt hos dem.

Några särskilda formella krav för att söka stipendierna finns inte. Man räknar därför med att variationen på projekt kan bli mycket stor. Nils Sjöstrand ger exempel:

- Någon kanske vill använda pengarna för att ge idéer och utgångspunkter för ett eget ledarskap eller annan verksamhetsförändring.
- En annan kanske vill beskriva ett konkret exempel som kan vara idégivare åt oss andra.
- En tredje kanske väljer att sammanfatta det teoretiska och faktiska läget för vårt ledarskap.
- En fjärde kanske vill göra en studieresa, i Sverige eller utomlands, för att se och lära av vad andra kollegor lyckats med.
- En femte kanske önskar gå en egen kurs i ledarskap eller verksamhetsutveckling.

Varje enskild stipendiat kan få upp till 20 000 kronor och ansökan ska vara inne senast den 15 maj.

Stipendierna är en del i en jubileumssatsning. Stockholms läkarförening fyller nämligen 100 år. Ett annat inslag är att det i september hålls ett symposium där temat blir de viktiga framtidsfrågorna. Dessutom kommer en särskild historisk jubileumsskrift att skickas ut till föreningens medlemmar.

Tom Ahlgren

Fotnot: Mer information om stipendierna kan man få av Stockholms läkarförening på 08/790 33 00. Det är också dit ansökningar ska skickas med adress Box 5610, 114 86 Stockholm.